

THAY ĐỔI VÀ SINH HOA TRÁI

(Is 5:1-7; Pl 4:6-9; Mt 21:33-43)

Khi chúng ta trồng cây gì, chúng ta cũng mong ước cây đó lớn lên mạnh khoẻ và sinh hoa kết trái như lòng mong ước. Nếu sau bao nhiêu năm kiên nhẫn vun trồng chăm sóc mà cây vẫn không cho hoa trái tốt, chúng ta thường chặt đi để lấy chỗ trồng một cây khác mà sẽ sinh hoa trái đúng mùa. Đây chính là ý nghĩa mà lời Chúa ngày hôm nay mời gọi chúng ta suy gẫm. Bài đọc 1 thuật lại cho chúng ta nghe bài ca về vườn nho trong sách ngôn sứ Isaia. Hình ảnh đầu tiên rất quen thuộc là mảnh vườn màu mỡ mà người làm vườn đã “ra tay cuốc đất nhặt đá, giống nho quý đem trồng, giữa vườn anh xây một vọng gác, rồi khoét bồn đập nho. Anh những mong nó sinh trái tốt nó lại sinh nho dại” (Is 5:2). Hình ảnh này ám chỉ Israel là vườn nho của Đức Chúa, Đấng chọn và chăm sóc Israel như người chủ vườn nho hầu mong Israel sinh trái tốt, nhưng ngược lại Israel đã sinh nho dại: “Vườn nho của Đức Chúa các đạo binh chính là nhà Israel đó; cây nho Chúa mến yêu quý chuộng, ấy chính là người xứ Giuđa. Người những mong họ sống công bằng, mà chỉ thấy toàn là đổ máu; đợi chờ họ làm điều chính trực, mà chỉ nghe vắng tiếng khóc than” (Is 5:7). Đây chính là bối cảnh dẫn đến sự phân xử giữa Đức Chúa và Israel [qua hình ảnh ông chủ và vườn nho]. Vì đã làm tất cả những gì mình có thể để cho vườn nho [Israel] sinh hoa kết trái tốt, nhưng vườn nho [Israel] đã sinh nho dại, nên chủ vườn nho [Đức Chúa] quyết định đối xử với vườn nho như sau: “hàng giậu thì chặt phá cho vườn bị tan hoang, bờ tường thì đập đổ cho vườn bị giày xéo. Tôi sẽ biến thửa vườn thành mảnh đất hoang vu, không tía cành nhỏ cỏ, gai góc mọc um tùm; sẽ truyền lệnh cho mây đừng đổ mưa tưới xuống” (Is 5:5-6). Hình ảnh vườn nho là hình ảnh mỗi người chúng ta. Mỗi người chúng ta được sinh ra trong thế gian này là một cây nho tuyệt đẹp trong vườn nho của Đức Chúa. Ngài vun trồng, chăm sóc, ban cho chúng ta những ơn lành cần thiết để chúng ta sinh hoa trái tốt lành thánh thiện. Tuy nhiên, nhiều lần chúng ta đã không sinh trái tốt như lòng Chúa mong ước mà sinh trái chua và đắng. Điều này xảy ra khi chúng ta sống thiếu [không] yêu thương và tha thứ, thiếu cảm thông và kiên nhẫn. Một cách cụ thể, mỗi khi chúng ta ghen ghét hận thù, nói xấu nói sai, gây chia rẽ gây xáo trộn, v.v. là chúng ta đã sinh trái dại. Chúng ta được mời gọi sinh trái tốt theo đúng với bậc sống của mình: là người con cái Chúa trong đời sống hôn nhân, độc thân hay đời sống thánh hiến.

Trong bài đọc 2, Thánh Phaolô mời gọi các tín hữu Philipphê đừng lo lắng, nhưng đặt trọn niềm phó thác vào sự quan phòng đầy yêu thương của Thiên Chúa. Điều họ cần tìm kiếm là sự bình an của Thiên Chúa, điều mà “sẽ giữ cho lòng trí anh em được kết hợp với Đức Kitô Giêsu” (Pl 4:7). Ngoài ra, thánh nhân còn mời gọi các tín hữu Philipphê lưu ý đến “những gì là chân thật, cao quý, những gì là chính trực tinh tuyền, những gì là đáng mến và đem lại danh thơm tiếng tốt, những gì là đức hạnh, đáng khen” (Pl 4:8). Những lời này mời gọi chúng ta đặt lại giá trị trong đời sống của mình: Chúng ta đang tìm kiếm điều gì? Sự bình an của Thiên Chúa, những gì đáng mến và đem lại danh thơm tiếng tốt, những gì là đức hạnh đáng khen, hay chúng ta đang tìm kiếm những danh lợi trần thế, những vinh hoa lợi lộc chóng qua mà người khác đem lại cho mình?

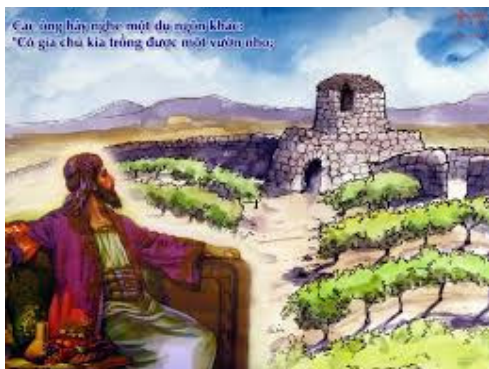
Một điều khác đáng để chúng ta suy gẫm là lời nói đầy chắc chắn của Thánh Phaolô: “Những gì anh em đã học hỏi, đã lãnh nhận, đã nghe, đã thấy ở nơi tôi, thì hãy đem ra thực hành, và Thiên Chúa là nguồn bình an sẽ ở với anh em” (Pl 4:9). Trong những lời này,

Thánh Phaolô đặt mình như mẫu gương cho các tín hữu Philipphê noi theo vì thánh nhân biết chắc chắn là mình đang sống trong sự bình an của Thiên Chúa. Trong đời sống thường ngày, chúng ta cũng gặp gỡ nhiều người, liệu lời ăn tiếng nói, hành động việc làm, và chính cuộc sống của chúng ta là gương sáng cho họ noi theo không? Không có bài học nào tốt hơn bài học mà chúng ta dạy người khác qua chính đời sống gương sáng của mình.

Trong những tuần vừa qua, đề tài về vườn nho được Chúa Giêsu sử dụng để giảng dạy. Thính giả trong tuần trước và tuần này giống nhau, đó là các kinh sư và kỳ mục. Trong bài Tin Mừng hôm nay, chúng ta nghe dụ ngôn vườn nho và những tá điền gian ác. Dụ ngôn này cũng được Thánh Máccô (12:1-12) và Thánh Luca thuật lại (20:9-19). Bài Tin Mừng bắt đầu với hình ảnh “gia chủ”: “Có gia chủ kia trồng được một vườn nho” (Mt 21:33). Hình ảnh “gia chủ” là hình ảnh được Thánh Mátthêu yêu thích. Thuật ngữ này thường được sử dụng để ám chỉ một ông chủ vắng mặt [trong các dụ ngôn trong Tin Mừng Thánh Mátthêu]. Hành động của “gia chủ” được vén mở trong ba bước: Trước mùa thu hoạch nho, khi mùa thu hoạch nho đến, và sau khi các tá điền không giao nộp hoa màu. Chúng ta cùng nhau suy gẫm từng bước để được lời Chúa hướng dẫn chúng ta.

Hành động thứ nhất của gia chủ: Trước mùa thu hoạch, “gia chủ rào giậu chung quanh vườn trong vườn, ông khoét bồn đập nho, và xây một tháp canh. Ông cho tá điền canh tác, rồi trở đi xa” (Mt 21:33). Những lời này cho thấy gia chủ không chỉ trồng vườn nho, nhưng còn chăm sóc và bảo vệ cùng với chuẩn bị những gì cần thiết hầu khi nho được thu hoạch sẽ có chỗ để đập nho. Trong hành động này, gia chủ không gặp một sự ngăn cản hay chống đối nào. Chi tiết này ám chỉ việc Thiên Chúa ban cho chúng ta những gì cần thiết khi Ngài gọi chúng ta vào trong thế gian; rồi Ngài gọi và chọn chúng ta trong bậc sống của riêng mình. Ngài chuẩn bị cho chúng ta tất cả những gì cần thiết để chúng ta sống bậc sống của mình và sinh hoa kết trái. Liệu chúng ta sử dụng những gì Chúa ban để sinh hoa kết trái như lòng Ngài mong ước và trao lại cho Ngài những hoa lợi thuộc về Ngài không? Đây là chi tiết chúng ta sẽ thấy trong hành động thứ hai.

Hành động thứ hai của gia chủ: khi mùa thu hoạch nho đến, “ông sai đầy tớ đến gặp các tá điền để thu hoa lợi” (Mt 21:34). Trong hành động này, gia chủ gặp sự chống đối từ các tá điền khi sai các đầy tớ và chính con trai mình đến để thu hoa lợi: “Bọn tá điền bắt các đầy tớ ông: chúng đánh người này, giết người kia, ném đá người nọ. Ông lại sai một số đầy tớ khác đông hơn trước: nhưng bọn tá điền cũng xử với họ y như vậy. Sau cùng, ông sai chính con trai mình đến gặp chúng, vì nghĩ rằng: ‘Chúng sẽ nể con ta.’ Nhưng bọn tá điền vừa thấy người con, thì bảo nhau: ‘Đứa thừa tự đây rồi! Nào ta giết quách nó đi, và đoạt lấy gia tài nó!’ Thế là chúng bắt lấy cậu, quăng ra bên ngoài vườn nho, và giết đi” (Mt 21:35-39). Chúng ta thấy “gia chủ” đã sai hai nhóm đầy tớ đến, họ là những người không có quyền gì trên những hoa lợi, những người này đã bị đối xử cách tàn nhẫn và bị giết chết.

Gia chủ cuối cùng sai chính con trai mình, là người có “quyền thừa tự các hoa lợi.” Nhưng cũng bị giết chết. Theo các học giả Kinh Thánh, hình ảnh người con bị “quăng ra bên ngoài vườn nho, và giết đi” ám chỉ việc Chúa Giêsu bị chết [đóng đinh] bên ngoài thành (x. Ga 19:17; Dt 13:12-13). Trong hành động thứ hai, gia chủ đã cho các tá điền cơ hội “giao nộp hoa lợi,” nhưng họ không muốn giao nộp hoa lợi mà muốn chiếm lấy những gì “không thuộc về họ.” Đây cũng là

hình ảnh của mỗi người chúng ta. Nhiều lần chúng ta cũng chiếm lấy cho chính mình vinh quang, danh dự thuộc về Thiên Chúa. Có khi chúng ta không sinh hoa trái theo lòng Ngài mong ước; nhưng khi sinh hoa trái, chúng ta lại chiếm lấy cho chính mình. Hành động thứ hai của “gia chủ” mời gọi chúng ta nhìn lại thái độ của mình trong sứ mệnh được giao: Chúng ta không phải là “gia chủ.” Chúng ta là những người làm công, những ta điền được mời gọi vào làm trong vườn nho của Chúa, được mời gọi giao nộp hoa lợi khi mùa thu hoạch đến mà không giữ lại gì cho chính mình mà chỉ mong chờ phần thưởng từ gia chủ. Hãy sinh hoa trái tốt và giao nộp mọi sự cho Chúa!

Hành động thứ ba của gia chủ: Khi các tá điền không giao nộp hoa màu: “Ác giả ác báo, ông sẽ tru diệt bọn chúng, và cho các tá điền khác canh tác vườn nho, để cứ đúng mùa, họ nộp hoa lợi cho ông” (Mt 21:41). Điều chúng ta cần lưu ý là câu trả lời này là của các thính giả, chứ không phải của chính Chúa Giêsu. Ngày chỉ đơn giản nói sau khi thính giả của Ngài nói về hành động ông chủ sẽ làm cho những tá điền gian ác: “Kinh Thánh có câu: Tầng đá thợ xây nhà loại bỏ lại trở nên đá tảng góc tường. Đó chính là công trình của Chúa, công trình kỳ diệu trước mắt chúng ta. Các ông chưa bao giờ đọc câu này sao?” (Mt 21:42). Những lời nói của Chúa Giêsu mời gọi thính giả của Ngài nhìn thấy công trình kỳ diệu của Thiên Chúa từ những gì mà con người loại bỏ. Nói cách khác, Chúa Giêsu mời gọi thính giả của Ngài nhìn thấy sự cao siêu trong tư tưởng Thiên Chúa so với sự hiểu biết hạn hẹp của con người. Những gì con người cho là không có giá trị là điều có giá trị trước mắt Thiên Chúa. Vì vậy, đừng coi thường bất kỳ một ai bé mọn, tội lỗi đang sống với chúng ta vì họ là những người sẽ được Thiên Chúa đặt làm nền tảng cho những công trình kỳ diệu của Ngài. Chi tiết này giúp chúng ta hiểu những lời Chúa Giêsu sử dụng để kết thúc dụ ngôn: “Bởi đó, tôi nói cho các ông hay: Nước Thiên Chúa, Thiên Chúa sẽ lấy đi không cho các ông nữa, mà ban cho một dân biết làm cho Nước ấy sinh hoa lợi” (Mt 21:43). Những lời này đưa chúng ta về với sứ điệp của bài Tin Mừng tuần trước: “Những người thu thuế và các cô gái điếm sẽ vào Nước Thiên Chúa trước các ông” vì họ đã sinh hoa trái. Theo các học giả Kinh Thánh, những lời trên là đóng góp quan trọng nhất của Thánh Máttêu cho việc giải thích dụ ngôn. Dụ ngôn trong hình thức hiện tại là một ẩn dụ của lịch sử cứu độ. Những người đầy tớ được sai đến để thu hoa lợi là các ngôn sứ, là những người bị giết bởi các tá điền [con cái Israel]. Hình ảnh loại trừ và giết chết những người được Thiên Chúa sai đến đạt đến đỉnh cao nơi Chúa Giêsu. Chúng ta thấy những người không làm sinh hoa lợi sẽ không bị tiêu diệt như các kinh sư và kỳ mục nói, nhưng Nước Thiên Chúa bị lấy đi khỏi họ, lời hứa cứu độ sẽ bị lấy đi khỏi họ. Chi tiết này ám chỉ đến tình yêu kiên nhẫn của Thiên Chúa. Ngài vẫn không tiêu diệt người gian ác, nhưng tiếp tục cho họ thời gian và cơ hội để tìm lại Nước Trời.

